

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA**

Seduta tad-19 ta' Settembru, 2012

Avviz Numru. 334/2010

**Suzanne Rossi (ID No. 418164M) u Claudia Dalli (ID
no. 207876M)**

**li jiggestixxu d-ditta 'Modelle International' bhala
organizzaturi tal-konkors 'Miss World – Malta'**

vs

Diandra Agius

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ipprezentat mill-atturi nhar is-17 ta' Settembru 2010 fejn talbu lil din il-Qorti tikkundanna lill-konvenuta thallashom is-somma ta' sitt elef Ewro (€6,000) penali imposti bhala danni pre-likwidati a tenur tal-kuntratt datat 16 ta' Dicembru 2009 (kopja annessa u mmarkata bhala Dok A) u minnhom inkorsi stante illi hija giet eskluza mill-konkors Miss World – Malta 2009 peress illi hija naqset milli tattendi u tippartecipa ghall-attivitajiet li kellhom iwasslu ghal dan l-avveniment u konsegwentement

naqset milli effettivament tippartecipa f'dan l-avveniment u dan a tenur ta' l-istess kuntratt hawn anness bhala Dok A, bl-ispejjez kollha u bl-imghax legali mid-data tal-prezentata ta' dan ir-rikors sad-data tal-hlas effettiv kontra l-konvenuta li hija ingunta in subizzjoni.

Rat ir-risposta tal-konvenuta kif prezentata fl-atti nhar il-25 ta' Novembru 2010 fejn eccepjet is-segwenti:-

1. *“Illi preliminarjament it-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez.*
2. *Illi fit-tieni lok u bla pregudizzju ghas-su eccepjet li tieghu qed issir referenza fir-rikors tar-rikorrenti huwa null billi l-esponenti ma tafx taqra u b'dan l-atturi kienu gew infurmati.*
3. *Illi fit-tielet lok u bla pregudizzju ghas su eccepjet mhux minnu li l-esponenti giet eskluza mill-konkors imma kienet hi stess li infurmathom li kellha raguni valida sabiex ma tattendix ghall-konkors imsemmi. Illi l-esponenti ghandha kundizzjoni prekarja ta' sahha u dan kif ser jigi pruvat fit-trattazzjoni tal-kawza. Di piu' l-esponenti kienet giet infurmata wara li spjegat il-kaz taghha li l-atturi ma kienux ser johdulha flus u dan billi kienet kaz socjali.*
4. *Illi fir-raba' lok u bla pregudizzju ghal dak fuq eccepjet l-esponenti ma gietx notifikata regolarment bid-dokument imsemmi u qed tiriserva eccezzjonijiet ulterjuri.*
5. *Illi fil-hames lok u bla pregudizzju ghas su eccepjet fejn jirrigwardja lill-istess esponenti ma hemmx danni x'jigu likwidati u kkundannati favur min qed jaghmel it-talba. Fi kwalunkwe kaz u bla pregudizzju ghall-premess min qed jaghmel it-talba ghandhom igibu prova skond il-ligi.*
6. *Salv eccezzjonijiet ulterjuri, bl-ispejjez kontra minn qed jaghmel it-talba.”*

Rat in-nota ta' l-atturi pprezentata fil-11 ta' Mejju 2012 li permezz taghha pprezentaw il-kuntratt ta' ftehim mal-konvenuta datat 16 ta' Dicembru 2009.

Rat in-nota tal-atturi prezentata fl-atti nhar il-21 ta' Gunju 2011 li permezz taghha huma pprezentaw zewg affidavits ta' l-attrici Suzanne Rossi u ta' Claudia Dalli.

Suzanne Rossi fl-affidavit taghha tghid li hija flimkien ma' Claudia Dalli ta kull sena organizzaw kuntest ta' sbuhija '*Miss World Malta*' u dan in-negozju imexxuh taht l-isem '*Modelle International*.' Huma jhallsu l-licenzja lill-operatur Internazzjonali sabiex ikunu licenzjati halli juzaw l-isem ta' Miss World u fuq kollox sabiex huma jkunu jistghu jorganizzaw konkors ta' sbuhija f'pajizna halli imbaghad it-tfajla rebbieha tkun tista' tippartecipa u tirraprezenta lil Malta fil-konkors Internazzjonali '*Miss World*'.

Spjegat illi meta jtellghu il-konkors lokali jidhlu l-applikazzjonijiet minn tfajliet li jkunu jixtiequ jippartecipaw u huma jaghzlu hamsa u ghoxrin tfajla li fil-fehma taghhom jkunu eligibbli biex jikkompetu. Dawk kollha li jintghazlu jiffirmaw kuntratt maghhom liema kuntratt jkun jirregola l-partecipazzjoni taghhom bhala konkorrenti u jirregola wkoll l-pozizzjoni tat-tfajla rebbieha tal-konkors.

Il-konvenuta Diandra Agius iffirmit dan il-ftehim bhal kull participant iehor. Naturalment l-organizzazzjoni tal-konkors bhal dan jinvolvi hafna spejjez. Jipprovdu ukoll programm televiziv fuq stazzjon lokali. Dan huwa programm mifrux fuq tnax-il gimgha bil-ghan li jippromwovu l-konkors. L-ispejjez jithallsu kollha mill-organizzaturi. Jintaghzlu wkoll stilisti tax-xahar, photographers, make-up artists u nies professjonali ohra fil-qasam tal-moda u s-sbuhija sabiex jiehd u hsieb il-kontestanti matul il-preparamenti ghas-serata finali u l-istess serata finali. Dawn l-ispejjez ukoll jbatuhom l-organizzaturi.

Kull kontestanta li tmur tapplika tinghata sett ta' regolamenti xi ssegwi sas-serata finali u dawn fil-parti l-kbira taghhom huma riproduzzjoni tar-regolamenti uficcjali ta' '*Miss World Jersey Ltd*' li tohrogilhom il-licenzja u li torganizza l-konkors internazzjonali '*Miss World*'. Dawn ir-regolamenti jkunu jaghmlu parti mill-kuntratt li jrid jigi ffirmit minn kull kontestanta. Il-kuntratt jigi mfiehem ma'

kull kontestanta individwalment, u l-kontestanta jkollha ukoll ic-cans li tiehdu maghha d-dar sabiex tarah fid-detall qabel ma tiffirmah. Il-kuntratt jerga' jigi spjegat fil-qosor fl-ewwel laqgha meta jiltaqghu il-kontestanti kollha.

Il-konvenuta Diandra Agius iffirmit dan il-kuntratt u attendiet ghal diversi laqghat ohra. Saritilha ukoll l-*photo session* u anke hadet nota tad-dati kollha sabiex tigi ghal *filming* tal-programm. It-ritratt taghha kien gie anke pubblikat flimkien ma' dak tal-kontestanti l-ohra *Miss World Malta* magazine.

Spjegat li t-tfajliet jigu maqsuma fi gruppi ta' hamsa sabiex jiehdu hsieb *photo shoot* fuq kreazzjoni b'idejat taghhom stess, kif ukoll jahsbu ghal xi haga li xtaqu jsajru kollha f'daqqa, u dan peress illi l-ewwel filmati kienu ser jsiru go villa li huma krew apposta ghalihom sabiex jiehdu xi *footages* ghal programm '*D search for Miss World Malta*' li ssemma aktar 'l fuq.

Dakinhar li t-tfajliet iltaqghu fil-villa, il-konvenuta ma attendietx u dan bla ma avzat lil hadd. It-tfajliet tal-grupp taghha ippruvaw icemplulha u dan ghaliex kellhom bzonn anke l-affarijiet li hi kellha iggib maghha pero' hija baqghet ma wiegbet lil hadd, la lit-tfajliet l-ohra u lanqas lilhom l-organizzaturi.

L-ghada filghodu meta shabha t-tfajliet iccekkjaw il-facebook, skoprew li l-konvenuta kienet ghamlet lejl barra u b'hekk kienu aktar urtati.

Biex zgur tkompli tikser ir-regolamenti li kellha imnizla fil-kuntratt li hi kienet iffirmit ghalih, il-konvenuta hadet sehem fi programm televiziv fl-istess zmien li suppost kienet qed tiehu sehem fil-*Miss World Malta* u dan minghajr ma kisbet il-kunsens tal-organizzaturi kif jistipula l-kuntratt. Dan il-programm kien jismu '*Singled Out*' u jixxandar fuq One TV.

Minn hemm 'il quddiem il-konvenuta ma attendietx aktar u lanqas ghas-serata finali. Huma pprovaw jaghmlu kuntatt maghha diversi drabi izda injorathom kompletament.

Claudia Dalli fl-affidavit taghha kkonfermat dak kollu li qalet l-attrici Suzanne Rossi fl-affidavit taghha.

Il-konvenuta Diandra Agius xehdet nhar it-13 ta' Lulju 2011 u stqarret li hija ghandha wiehed u ghoxrin (21) sena u marret l-iskola imsejha Maria Theresa Nunzio, il-Hamrun u ghamlet sas-sekondarja kollha. Dan nonostante tghid li ftit taf taqra u tikteb. Fuq Facebook tikteb, però kif taf hi.

Murija id-dokument esebit fl-atti a fol 18 qalet li dan huwa kuntratt. Pero' ddikjarat illi ghalkemm l-ID card number fuq dan id-dokument huwa taghha, l-firma mhix taghha – l-ebda wahda ma taqbel. Qalet li kienet rat id-dokument f'okkazjoni ohra apparti dakinhar li telghet tixhed. Stqarret li ffirmat biss dak li hemm a fol 26. Qalet li hija marret biss ghal photo shoot wahda. Tenniet li kienu qalulha li kien ser ikun hemm magazine u kollox kien ser ikun b'xejn. Ikkonfermat li hija attendiet ghall-photo shoot peress li kienu qalulha li kollox kien ser jkun b'xejn.

Wara qalet li marret l-isptar u ma kellhiex mohh aktar ta' dan il-Miss World Contest. Kienet baghtet messagg u dan fuq il-mobile tal-attrici, però d-data illum il-gurnata nsietha. Tali messagg ma zammitux però l-messagg kien jghid illi ma kinitx ser tiehu sehem aktar u nformatha li kienet qieghda l-isptar. Jekk mhix sejra zball l-isptar dahlet fil-hmistax (15) ta' Marzu. Taf li kellu jkun hemm programm televiziv abbinat ma' dan il-konkors. Però hija ma lahqitx marret fil-villa fejn kellu jsir xi parti minn dan il-programm. Ikkonfermat illi dik il-gimgha li kellhom il-laqgha dwar din l-attività hija kienet dahlet l-isptar. Xorta pero' kienet giet imqassma fi grupp ma' tfajliet ohrajn. Mistoqsija hekk kinitx qalet lil shabha l-ohra bid-decizjoni taghha li ma tattendix, wiegbet li le, ikkonfermat biss li kienet baghtet messagg lill-attrici. Spjegat illi hija ma kellhiex kuntatt mat-fajliet li kellhom ikunu maghha fil-villa u lanqas ma kienet tafhom. Hadd ma cemplilha biex jghidilha li kienu qed jistennew lilha.

Mhux minnu dak li qed jigi allegat lilha li ghamlet lejl kollu barra qabel ma kellha tmur f'din il-villa. Stqarret li bil-miktub m'ghandha xejn li effettivament juri li kienet ikkomunikat mal-attrici id-decizjoni taghha li ma kinitx ser tmur aktar, salv dak il-messagg li gja semmiet. Damet l-isptar jumejn, mis-Sibt sat-Tnejn. Il-messagg, però, baghtitu meta harget mill-isptar.

Il-fatt li kienet l-isptar huwa dokumentat, però id-dokumentazzjoni ma kinitx fuqha dak inhar li xehdet. Kienet tatha lill-avukat precedenti taghha. Ma kinitx dahlet l-isptar b'appuntament. Obbligat ruhha li fis-seduta ta' wara kienet ser tesebixxi dokument li jindika li kienet l-isptar. Il-mobile number taghha huwa 99820278. Dak iz-zmien kienet bil-kuntratt.

Diandra Agius xehdet ukoll nhar is-27 ta' Settembru 2011 fejn esebiet kopja ta' dokumenti li hemm fil-file taghha fl-isptar Mater Dei u qalet illi fit-8 ta' April 2010 kien sarilha ezami u sabu li kellha zewg gebliet fil-*kidney* tal-lemin ta' tliet millimetri. Hija sostniet li qabel hemm diversi entraturi fl-istorja medika taghha dwar il-problemi medici taghha. Dan id-dokument gie esebit mill-Qorti bhala Dokument Z.

In kontro-ezami fit-23 ta' Novembru 2011, **Diandra Agius** kompliet tixhed u kkonfermat li damet l-isptar tlett ijiem. Ikkonfermat li kienet baghtet message lil Suzanne Rossi fejn qaltilha li ma kienitx ser tkompli. Sussegwentament kienet tmur regolarment l-outpatient clinic u baqghet tghix hajja normali. Qalet li ma ghamlet xejn aktar sabiex thassar il-kuntratt li kienet iffirmit. Kienet baghtet dak il-messagg biss li ma kinitx ser tkompli. Il-messagg pero' m'ghadux ghandha.

Rat in-nota ta' **Diandra Agius** li biha pprezentat l-affidavit taghha fit-13 ta' Jannar 2012 fejn iddikjarat illi hija kienet immudellat ma' certu Ivan Gaffiero. Fuq Facebook kienet poggiet xi ritratti taghha ta' meta kienet immudellat mieghu. Hija timmagina li Suzanne Rossi kienet rat dawn ir-ritratti ghax kienet ikkuntatjata fuq Facebook stess. Il-konvenuta ma kinitx taf lil Rossi qabel din l-okkazjoni.

Rossi kienet qaltilha biex tmur l-ufficcju taghha tas-Sliema u staqsietha jekk kinetx imhajra biex tiehu sehem bhala mudella maghha. Rossi bdiet tohrog numru ta' magazines u qaltilha li kienet ser tkun f'dawn il-magazines. Hija spjegat lill-konvenuta li kellhom xi photo shoots. Il-konvenuta stqarret li thajret. Rossi taghtha l-kuntratt biex tiffirmah. Il-konvenuta ma tafx taqra u ghalhekk fehmithulha l-attrici u wara ffirmatu. Dan kien fis-16 ta' Dicembru 2009. L-attrici kienet qaltilha li kien se jkun hemm numru ta' laqghat. Diandra Agius staqsietha jekk kienx ser isir b'xejn u dakinhar qaltilha iva.

Il-konvenuta iddikjarat li ffit wara bdiet tircievi xi karti jew xi messagg fuq il-mobile biex tmur dawn il-laqghat. Hija bdiet tmur u fil-fatt marret ghal tliet laqghet u marret photo shoot. Dawn il-laqghat saru wahda ghand Suzanne Rossi, u ohra f'The Palace Hotel, tas-Sliema. Il-photo shoot saret l-Embassy, il-Belt.

Wara dakinhar Rossi kienet tathom karta li kienet tghid li kellhom ihallsu kwazi tliet mitt Ewro (€300) biex jiehd u sehem. Il-konvenuta kienet kellmitha u qaltilha li kellha problema ta' flus ghaliex dak iz-zmien ma kinitx tahdem. L-attrici pproponitilha li ssib sponsor. Agius sostniet li sponsor ma setghetx issib ghalkemm kienet fittxet hafna.

Ghal habta ta' Mejju 2010 il-konvenuta kellha tidhol l-isptar. Hija kienet hierga mid-dar u hasset ugiegh f'genba. Hija kienet marret l-isptar Mater Dei u kien zammha hemmhekk ghall-osservazzjoni. Fil-fatt ghamlet tlett ijiem l-isptar. Kienu bezghu li kellha xi problema li minhabba fiha ma setax ikollha tfal. Din kienet inkwetata hafna lill-konvenuta u baqghet tmur ghall-visti li kienu jsiru kwazi darba fil-gimgha. Kull darba li kienet tmur kienu jehdulha d-dem. Fil-frattemp, it-tabib qalilha biex malli thoss l-istess ugiegh terga' tmur l-isptar mill-ewwel. Hija ddikjarat li f'dawn ic-cirkostanzi hija ma kelliex mohh timmudella. Hija kienet baghtet messagg fuq il-mobile lil Suzanne Rossi fejn qaltilha x'kien qed jigrilha u li allura ma setghetx tiehu sehem. Rossi ma risponditix. Wara ffit Diandra

Kopja Informali ta' Sentenza

Agius irceviet ittra minghand Suzanne Rossi u sussugwentament din il-kawza.

Rat in-nota tas-sottomissjonijiet tal-konvenuta li giet ipprezentata nhar it-2 ta' Lulju 2012 kif ukoll in-nota ta' sottomissjonijiet risponsiva tal-attrici Suzanne Rossi pprezentata nhar l-20 ta' Awwissu 2012.

Ikkunsidrat:

Illi l-atturi qed isostnu li l-konvenuta m'onoratx l-obbligi taghha naxxenti mill-kuntratt iffirmit minnha Dok. A, u ghalhekk kienu qed jitolbu lil din il-Qorti tikkundanna lill-istess konvenuta thallas l-ammont imsemmi fil-kuntratt esebit minnhom fl-ammont ta' sitt elef Ewro (€6,000) bhala danni pre likwidati, a tenur tal-Artikolu 6 ta' l-istess kuntratt. Din il-klawsola tipprovdi is-segwent:

“The Organizers reserve the right to exclude all participants who fail to adhere to the rules and regulations stipulated in Clause 5 supra or who in any way, by her declarations, conduct or demeanour in the run-up to the final night, brings the organizers, the title or the contest into disrepute. The Organizers’ decision shall be final and binding and the participant hereby expressly renounces to any right which she may have to contest the said decision in any court of law. In the event that the participant shall have no right to demand to be refunded with the sum paid by her by way of participation fee or to be reimbursed for any expenses which she may have incurred by way of her having applied to participate in the Miss World Malta for Miss World, 2010 contest. Furthermore, in the event that a participant is excluded from the contest prior to or during the final night of the contest by the Organizers for being in material breach of any of the conditions stipulated in the Preceding clause five (5) of this agreement, said participant shall be liable to pay the Organizers a penalty in the sum of six thousand Euros (€6000) which penalty is being imposed by way of pre liquidated damages and the participant hereby expressly renounces to any right which she may have at law to ask the court for the cancellation or abatement of the said penalty.”

Issa l-**Artikolu 5** tal-kuntratt Dok A datat 16 ta' Dicembru 2009 (fol. 20) b'mod generali jipprovdi li :-

“The participant shall be obliged to adhere to the following rules and regulations in the period between her acceptance by the Organizers as a participant in the Miss World-Malta for Miss World 2010 contest and the final night of the said contest.”

Waqt li s-sub inciz (a) jipprovdi li kull partecipanta *“has to attend punctually all rehearsals, meetings and events which may be called by the Organizers”*.

F'dan il-kaz l-atturi qed jallegaw li l-konvenuta kienet intrabtet bi ftehim maghhom u cioe' dak esebit fl-atti u mmarkat bhala Dok A sabiex tiehu sehem f'kompetizzjoni bl-ghan li tigi maghzula sabiex tirraprezenta lil Malta f'konkors ta' sbuhija msejjah **Miss World Malta for Miss World** u dan taht dawk il-kundizzjonijiet stipulati fl-istess ftehim fosthom illi hija ghandha tattendi fil-hin ghal kull *‘rehearsal, meeting or events which may be called by the organisers’* skond l-klawsola numru (5) ghalkemm fil-proviso ta' din il-klawsola insibu li *“should the participant be unable to attend an such meetings, rehearsals or events due to exceptional and unforeseen circumstances, she is to give the organisers twenty four (24) hours notice in writing by means of a letter delivered by hand at Modelle International, Flat 3, Alexander Flats, Sacred Heart Avenue, St. Julians or an email sent to [modelle@spikenet.net.m](mailto:modelle@spikenet.net.mt) and the said participant is to give an explanation in writing for her failure to attend such meeting rehearsal or event should she be required to do so by the organisers”*.

Illi ghalhekk f'dawk ic-cirkostanzi meta l-konvenuta bhala l-partecipanta ma setghetx tattendi ghal xi laqgha jew attivita' hija kellha jew tinforma lis-socjeta' attrici bil-miktub almenu erbgha u ghoxrin (24) siegha qabel l-attivita' jew laqgha jew adirittura tibghat e-mail.

Illi naturalment fil-kuntratt il-konvenuta intrabtet b'numru ikbar ta' kundizzjonijiet pero' hija din il-klawsola li tikkoncerna lill-konvenuta f'dan il-kaz.

Is-socjeta' attrici tallega fl-affidavit ta' Suzanne Rossi a fol. 28 li huma jispjegaw il-kuntratt lil kull partecipanta inkluz lill-konvenuta u jtuhom l-opportunita' li jiehd u l-kuntratt maghhom qabel ma jiffirmawh. Imbaghad fl-ewwel laqgħa li jkollha l-kuntratt jerga' jigi spjegat lill-partecipanti fil-qosor. Tghid li l-konvenuta iffirmit dan il-kuntratt u attendiet għal diversi laqgħat, saritilha *photo session* u anke hadet nota tad-dati kollha sabiex tmur għal filming tal-programm. Ir-ritratt tagħha kien saħansitra anke gie pubblikat ma' dak tal-kontestanti kollha l-oħra fil-Miss World Magazine.

In segwitu tispjega illi t-tfajliet li gew magħzula kienu gew maqsuma fi gruppi biex jiehd u sehem f'photo shoot fuq krejazzjoni u b'idejat tagħhom stess, kif ukoll jahsbu għal xi haga li xtaqu jsajru kollha f'daqqa u dan peress illi l-ewwel filmati kienu ser isiru go villa li huma krew apposta għalihom sabiex jiehd u footages għall-programm 'D Search for Miss World Malta'. Dakinhar it-tfajliet iltaqgħu gewwa villa u l-konvenuta ma attenditx u dan bla ma avzat lil hadd. It-tfajliet tal-grupp tagħha ipprovaw icemplulha diversi drabi u dan għaliex anke kellhom bzonn xi affarijiet li kellha tiehu magħha pero' baqgħet ma marritx. L-ghada hija spjegat li shaba kienu ccekjaw il-facebook tagħha u nnutaw li kienet għamlet lejl barra u kien għalhekk li ma marritx u kienu aktar urtati. Tghid ukoll li wara din il-laqgħa ma attendiet għall-ebda laqgħa oħra u lanqas marret għas-serata finali u dan mingħajr avviz ta' xejn.

Il-konvenuta fix-xhieda tagħha tghid li huwa minnu li marret biss għal photo shoot wahda u xejn aktar. Qalet li dak iz-zmien hija kienet l-isptar u ma kellhiex mohh, pero' d-data ma setgħetx tiftakarha. Mistoqsija jekk infurmatx lis-socjeta' attrici bil-bdil fil-hsieb tagħha qalet li kienet bagħtet sms pero' meta bagħtet dan il-messagg ma tiftakarx u lanqas kopja tiegħu ma zammet pero' qalet li jekk mhux sejra zball kienet infurmat lill-attrici li ma

kienetx ser tmur aktar. Hija spjegat li l-isptar dahlet fil-15 ta' Marzu 2010. Ikkonfermat li verament kellha tiltaqa' ma xi tfajliet ohra f'villa u li ma marritx u stqarret li hija ma kellhiex kuntatt mat-tfajliet u ghalhekk ma qaltihom xejn.

Minn ezami tad-dokument mediku esebit minnha a fol 39 jirrizulta li l-konvenuta dahlet l-isptar nhar it-13 ta' Marzu 2010 ghall-habta tad-9.15 p.m. u giet invistata mit-tabib ghall-habta tal-10.00p.m. - damet hemm jumejn. Jidher ukoll li regghet dahlet l-isptar fis-27 ta' April 2010. Fl-affidavit taghha pero' kuntrarjament tghid li dahlet l-isptar f'Mejju 2010 u ma kellha mohh xejn.

Il-konvenuta fid-difiza taghha mhix qed tikkontesta l-fatt li hija ma onoratx l-obbligi assunti minnha fil-kuntratt iffirmit minnha pero' ssostni li hija ma setghetx tonora l-obbligi taghha minhabba l-indiposizzjoni taghha u b'hekk issostni li kien hemm kaz ta' forza magguri u ghalhekk giet ezentata minn dawn l-obbligi. Il-konvenuta ticcita fin-nota taghha diversi sentenzi dwar l-istitut tal-forza magguri pero' din il-Qorti ssostni li sabiex tilqa' l-eccezzjoni tal-forza magguri hemm bzonn illi fl-ewwel lok tali eccezzjoni tinghata fir-risposta tal-konvenuta u mhux permezz ta' nota ta' sottomissjoni u fit-tieni lok anke kieku inghatat tali eccezzjoni hemm bzonn illi l-avveniment jkun inevitabli b'mod li ma jstax jigi evitat bid-diligenza ordinarja ta' *pater bonus familias*.

Illi f'dan il-kaz b'dispjacir il-Qorti tinnota li l-konvenuta ma pprovatx ghas-sodisfazzjon tal-Qorti li z-zmien li hija kienet l-isptar kien l-istess zmien li hija kellha l-laqghat li ma attenditx ghalihom. Il-konvenuta taqbel li ma attenditx pero' ma taghmel l-ebda referenza ghal dati. Din il-Qorti setghet tilqa' l-eccezzjoni tal-konvenuta una volta gie pruvat li hija dahlet l-isptar b'emergenza jew proprju lejliet xi avveniment u ghalhekk ma kienitx f'qaghda li tikkomunika ma' l-attrici la b'email u lanqas permezz ta' ittra postata kif del resto jirrikjedi l-istess kuntratt. L-uniku haga li jirrizulta hu li l-konvenuta ma kienetx akkanita li tkompli bil-konkors li dahlet ghalih u kienet qed tifittex skuza sabiex tinhall mill-kuntratt.

Illi l-kuntratt esebit jipprovdi ghal dawk l-eventwalitajiet fejn partecipanti ma jridux ikomplu jattendu ghal xi laqghat fejn jobbliga lill-partecipanta li tinfirmaha b'tali decizjoni li mhix ser tattendi almenu erbgha u ghoxrin (24) siegha qabel l-istess avveniment gja miftiehem. Ghalhekk din mhix xi kwistjoni ta' forza magguri kif donnha allegat il-konvenuta fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha ghaliex ma giex provat li l-attivitá' sehhet matul iz-zmien li l-konvenuta kienet l-isptar jew addirittura li kienet f'xi impossibilita' assoluta li ssegwi d-direttivi ta' l-istess kuntratt f'nuqqas ta' attendenza.

Kunsiderazzjonijiet legali.

Illi huwa ben not illi ftehim bejn il-partijiet jorbot lill-istess partijiet sakemm ma jkun hemm xejn li jmur kontra l-ligi f'dak il-ftehim. Dan huwa dak li hu maghruf *bhala pacta sunt servanda*. Kif inghad, huwa ta' importanza massima fil-ligi dwar relazzjonijiet bejn persuni u l-partijiet kontraenti "*li l- principju kardinali li jirregola l-istatut tal-kuntratti jibqa' dejjem dak li l-vinkolu kontrattwali ghandu jigi rispettati u li hi l-volonta' tal-kontraenti kif espressa fil-konvenzjoni li kellha tipprevali u trid tigi osservata. Pacta sunt servanda*" (ara A.C. datat 5 ta' Ottubru, 1998 fl-ismijiet "**Gloria mart Jonathan Beacom et vs L-Arkitett u Nginier Civili Anthony Spiteri Staines**" u "**General Cleaners Company Limited vs Accountant General**" – P.A. (RCP) – 29 ta' Novembru 2001).

Principju iehor generali li japplika ghall-interpretazzjoni ta' kuntratti huwa dak kontenut fl-**Artikolu 993 tal-Kap. 16** fejn il-ligi tesigi li l-kuntratti ghandhom jigu esegwiti bil-bona fede u li dawn jobbligaw mhux biss ghal dak li jinghad fihom izda wkoll ghall-konsegwenzi kollha li ggib maghha l-obbligazzjoni skond ix-xorta taghha, bl-ekwita', bl-uzu jew bil-ligi. Infatti fis-sentenza moghtija nhar il-15 ta' Dicembru 2004 fl-ismijiet '**Michael Pace vs Richard Micallef pro et noe**' inghad ukoll li "*Il-Qorti (dik ta' l-Appell Superjuri) tifhem li fil-kuncett tal-bona fidi jidhol ukoll certu element ta' ekwita' kif ukoll ta' sens prattiku u morali li jigi vjolat mhux biss meta konfrontat b'agir specifiku doluz biex jaghmel il-hsara, izda ukoll b'dak il-*

Kopja Informali ta' Sentenza

komportament li jkun ghal kollox sproporzjonat u li ma jkunx accettabli skond in-normi stabbiliti tas-socjeta' u tal-logika guridika."

L-Artikolu 992(1) tal-Kap. 16 jipprovdi li *"Il-kuntratti maghmula skond il-ligi ghandhom is-sahha ta' ligi ghal dawk li jkunu ghamluhom."*

U s-sub inciz (2) ikompli:

"Dawn il-kuntratti ma jistghux jigu mhassra hlief bil-kunsens ta' xulxin tal-partijiet, jew ghar-ragunijiet maghrufin mil-ligi."

M'hemmx dubju li l-iskop kollu ta' kuntratt huwa biex il-partijiet ikunu jafu fejn qeghdin f'dak li huma drittijiet w obbligi taghhom. M'hemm xejn hazin illi l-partijiet jiftehmu, minn qabel x'ghandhom ikunu d-danni f'kaz ta' xi nuqqas, u fil-fatt, kemm-il darba f'kuntratti ta' certa importanza ssib klawsola li tillikwida minn qabel id-danni f'kaz ta' dewmien jew ksur tal-kuntratt, u dawn jigu onorati mill-Qrati. Hafna drabi din tiehu l-forma ta' penali, li meta tkun hekk kontrattata tirraprezenta kumpens ghad-danni minhabba non-ezekuzzjoni ta' l-obbligazzjoni.

L-Artikolu 1138 tal-Kodici Civili, fil-fatt, espressament jippermetti ftehim simili, meta jghid *"Meta l-ftehim jistabbilixxi illi l-parti li tonqos mill-esekuzzjoni tieghu ghandha thallas somma determinata bhala danni, ma tistax tigi moghtija lill-parti l-ohra somma akbar jew izghar"*.

Issa l-penali stabbilita bejn il-partijiet hija, bhala regola meqjusa bhala klawsola li tirraprezenta d-danni preventivament likwidati minhabba non ezekuzzjoni ta' obbligazzjoni vide **Antonio Tabone noe vs Negoziante Joseph Tabone** deciza mill-Qorti tal-Kummerc nhar l-24 ta' Novembru 1950. l-Awtur famuz Taljan Ricci fil-ktieb tieghu **Corso Teorico Pratico di Diritto Civile** Vol. V1 p 245 jispjega illi klawsola penali hija ntiza bhala *"un obbligazione accessoria avente il duplice scopo di assicurare l'adempimento dell'obbligazione principale e di*

stabilire l'identita' dovuta nel caso di non adempimento della medesima."

L-Artikolu 1118 tal-Kap16 jipprovdi li *"Il-klawsola penali hija dik li biha wiehed sabiex jizgura l-ezekuzzjoni ta' ftehim jobbliga ruhu ghal xi haga fil-kaz li jonqos li jezegwiah" u is-sub inciz (1) jipprovdi "il-penali hija kumpens tal-hsara li jbaghti il-kreditur minhabba in-nuqqas ta' l-esekuzzjoni ta' l-obbligazzjoni principali."*

Issa fil-kaz in ezami jirrizulta li fil-kuntratt miftiehem bejn il-partijiet kien hemm penali dovuta lill-atturi f'kaz ta' nuqqas ta' adempjenza da parti tal-konvenuta. Il-konvenuta hija obbligata bil-kundizzjonijiet kollha msemmija fil-kuntratt Dok A, inkluz dik tal-penali.

Jirrizulta li kienet il-konvenuta li kisret il-kuntratt u ghalhekk illum il-penali hija kollha dovuta, w ghalhekk din il-Qorti qieghda tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenuta u tilqa' t-talba tal-atturi b'dan illi qieghda tikkundanna lill-konvenuta thallas lill-atturi dik is-somma msemmija fir-rikors promotur, rappresentanti penali fis-somma ta' sitt elef Ewro (€6,000).

L-ispejjez ta' din il-kawza w l-imghax mid-data tal-prezentata tar-rikors odjern, jithallsu mill-konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----